

VERSLAG LUSTRUM-EXCURSIE

Johan Barth

Op 8 juni hield Vogelwacht Utrecht haar lustrumexcursie. Het is natuurlijk voor zo'n gelegenheid de kunst om net iets meer te doen dan het vertrouwde auto-volstoppen-met-mensen-en-telescopen. Dat is zeker gelukt. Het vervoermiddel was uniek: een 19^e-eeuws zeilschip. De bestemming bijzonder: vogeleiland De Kreupel. De verzorging aan boord perfect: bij aankomst taart en onderweg een goed verzorgde lunch.

Bij vertrek kwamen we er snel achter dat het niet alleen vogels kijken zou worden. Om een schip van deze omvang te kunnen besturen, is zeker tien man personeel nodig. Ieder kreeg de gelegenheid om zijn diensten te bewijzen bij het omzetten van de zeilen. De wind was tegen, dus we begonnen met een flinke slinger over het IJsselmeer om bij onze bestemming te komen. Ondertussen werden de eerste vogels genoteerd: meer dan 100 gierzwaluwen boven de oude bebouwing van Enkhuizen, een eendje hier, een aalscholver daar. Een mooie startsoort was een boomvalk die de zwaluwen links liet vliegen en zich tegoed deed aan insecten.

Foto: Frank Sidler

Een glinsterende strook zand

Op het open water kwamen de gesprekken los. Een praatje met oude bekenden, ontmoeting met onbekenden, en met elkaar speuren of er toch al iets bijzonders tussen de meeuwen vloog. Er was een mooie opkomst van leden uit alle leeftijden. Ondertussen was aan de vogels te merken dat De Kreupel dichterbij kwam. We waren al warm gemaakt: 13.000 paar kokmeeuwen, 2100 paar visdiefjes, 150

paar zwartkopmeeuwen, zilvermeeuwen, kleine mantelmeeuwen, veel aalscholvers, en gisteren nog alarmerende dwergmeeuwen. Hoe dichter we naderden, hoe meer het wateroppervlak volliep met vogels. Overal waar je keek foerageerden kokmeeuwen en visdiefjes. De sport was om de eerste zwartkopmeeuw te ontdekken. Dat bleek lastig omdat die hun voedsel vooral in de weilanden zoeken. De eerste langsvliegende zwartkopmeeuwen waren dus voor enkelingen weggelegd. Maar er zou nog genoeg komen. Aan alles was te merken dat we een vogelmagneet naderden. Steeds meer eenden waren er te zien, er vlogen kluten langs, en in de verte naderde een glinsterende strook zand.

Krijsende meeuwenbrij

Dicht bij het eiland gingen we voor anker en klonk het gerucht dat het eten klaar stond in de kajuit. Dat was natuurlijk wel een klein foutje in de planning. Hoe kunnen vogelaars rustig gaan eten met zoveel vogels om hen heen? Dus werd eerst het eiland afgetuurd. De zwartkopmeeuwen waren nu niet moeilijk meer, al leert een rekensommetje dat je nog steeds zo'n 100 meeuwen moet bekijken voor je één zwartkopmeeuw hebt. Leuk waren de toppers die nog rond het eiland zwommen. De meesten van ons hadden die nog nooit in juni gezien. Een groepje zwarte sterns vloog rond en tja, die dwergmeeuwen... er is meer over ze gepraat dan dat ze gezien werden. Probeer ze maar eens te plukken uit die eindeloze dansende en krijsende meeuwenbrij.

Van lieverlee ging de één na de ander omlaag om wat lekkers te halen. Heerlijke soep, broodjes met een keur aan beleg, en sierpaprika's die ook te eten bleken. Na de maaltijd ging de tocht verder. Tijd voor aanleggen in het haventje was er niet. We liepen al achter op het schema. Maar we kregen wel mooi zicht op de aalscholvers in hun broedtorentjes, bijna een meter hoge grondnesten. Het een na het ander kwam langs: kuifeend, tafeleend, krakeend, en opeens een vrouwtje eider! Een van de zilvermeeuwen bleek gepaard te zijn met een geelpootmeeuw, wat zelfs voor de onderzoekers onbekend was. De ruiende ganzen hadden het eiland ook al weer gevonden: grauwe ganzen, Canadese ganzen en brandganzen. Volgens kenners zouden de aantallen nog veel hoger worden de komende maanden.

Klapper van de dag

Het turen door telescopen en verrekijkers op een deinend schip is een flinke beproeving voor het evenwichtsorgaan. Terug naar huis werd er niet meer zoveel gevogeld. Het meeste was toch het bekende spul. Gelukkig hielden er nog mensen hun ogen open en ontdekten zo de klapper van de dag. Langs de boot dobberde een grote egaal donkere "meeuw": een grote jager, die ook nog eens fraai zijn vleugels strekte! Wie verwacht zo'n soort op een zonnige dag in juni? Dit hoogtepunt was ook wel een beetje het eindpunt. Veel bijzonders zagen we het laatste stuk niet meer. En zo bereikten we de haven en toog iedereen voldaan naar huis.